

Sporda Sosyal Bütünlük Ölçeği (SSBÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sporda Sosyal Bütünlük Ölçeği (SSBÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31076>

Özet

Sporda Sosyal Bütünleme Ölçeği (SSBÖ), spor ortamlarında bireylerin yaşadığı sosyal bütünleme ve aidiyet duygularını ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir uyarlama çalışmasıdır. Ölçek, sporcuların takım veya grup içindeki kabul edilme, desteklenme ve pozitif etkileşim düzeylerini değerlendirmeyi hedefler. Yılmaz, Karlı ve Yetim tarafından 2006 yılında Türk kültürüne adapte edilen bu araç, spor psikolojisi ve sosyolojisi alanlarında sosyal bütünleme düzeylerinin belirlenmesi ve sporun sosyal faydalarının incelenmesi için önemli bir psikometrik araç sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sosyal bütünleme, spor psikolojisi, uyarlama çalışması, Likert ölçeği, psikometri, spor sosyolojisi, aidiyet duygusu.

Yazarlar

Baki Yılmaz, Ümit Karlı, Akın Aziz Yetim.

Amaç

Sporda Sosyal Bütünleme Ölçeği'nin (SSBÖ) temel amacı, sporcu popülasyonunda sosyal bütünleme yapısını geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçebilecek, kültürel açıdan uygun bir araç sunmaktır. Bu uyarlama çalışması, uluslararası literatürde kullanılan bir ölçeğin Türk sporcular üzerindeki psikometrik özelliklerini inceleyerek, spor bilimleri araştırmacılar için sağlam bir ölçüm aracı oluşturmayı amaçlamaktadır.

Ölçek, özellikle takım sporlarında veya grup aktivitelerinde sporcuların kendilerini ne kadar kabul edilmiş, değerli ve grubun bir parçası hissettiklerini belirlemeye odaklanır. Elde edilen veriler, takım dinamiklerini, sporcu memnuniyetini ve sosyal entegrasyonun sportif performansa etkilerini analiz etmeye olanak tanır.

Yapı

SSBÖ, temel olarak spor ortamındaki sosyal bütünleme (Social Integration) yapısını ölçmektedir. Sosyal bütünleme, bir grubun üyeleri arasında duygusal bağların, kabulün ve ortak hedeflere yönelik işbirliğinin varlığını ifade eder. Spor bağlamında bu yapı; sporcuların takım arkadaşlarıyla olan ilişkilerinin kalitesini, ortak sosyal aktivitelere katılım düzeylerini ve grup içindeki karşılıklı destek algılarını kapsar.

Ölçeğin ölçtüğü yapı, genellikle grup uyumu (cohesion) ile yakından ilişkilidir, ancak özellikle bireyin gruba ne kadar entegre olduğunu ve kendini grubun bir parçası olarak gördüğünü vurgular. Bu yapı, sporcuların motivasyon düzeyleri ve sporu bırakma eğilimleri gibi önemli psikolojik değişkenlerle güçlü korelasyonlar göstermektedir.

Geçerlik

Yılmaz ve arkadaşları (2006) tarafından yürütülen uyarılma çalışmasında, ölçeğin Türk sporcu popülasyonu için yapısal geçerlik özelliklerinin incelendiği varsayılmaktadır. Geçerlik çalışmaları, ölçek maddelerinin teorik olarak ölçmek istediği yapıyı gerçekten ölçüp ölçmediğini doğrulamaya amaçlar.

Adaptasyon çalışmaları genellikle içerik geçerliği (uzman görüşleri ile) ve yapı geçerliği (faktör analizi ile) yöntemleri kullanılır. Bu ölçeğin geçerlik analizleri, ölçeğin orijinal yapılarının Türkçe formda da korunduğunu veya kültürel farklılıklara uygun olarak yeniden yapılandırıldığını göstermiş olmalıdır.

Güvenilirlik

Uyarılma çalışmasının bağına göre, SSBÖ'nün güvenilirlik testleri de yapılmıştır. Güvenilirlik, ölçeğin zaman içinde tutarlı ve kararlı sonuçlar verme yeteneğini ifade eder.

Güvenilirlik için en yaygın kullanılan yöntem, iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach Alfa değerinin hesaplanmasıdır. Başarılı bir uyarılma çalışması, ölçeğin genelinde ve alt faktörlerinde kabul edilebilir düzeyde yüksek Cronbach Alfa değerleri bildirmelidir. Bu, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü kanıtlar.

Faktör Analizi

Uyarılma çalışmaları, orijinal ölçeğin faktör yapısının hedef kültürde doğrulanması için Faktör Analizi tekniklerini kullanmayı gerektirir. Yılmaz ve arkadaşları (2006), muhtemelen Keşfedici Faktör Analizi (KFA) veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanarak SSBÖ'nün faktör yapısını incelemiştir.

Bu analizler, sosyal bütünleşme yapısının kaç alt boyuttan oluştuğunu (örneğin, sosyal kabul, takım bağlılığı vb.) ve bu boyutların Türkçe maddelerle ne kadar iyi temsil edildiğini ortaya koyar. Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin yapısal geçerliğini destekleyen en kritik bulgulardır.

Ölçme Aracı

Test Türü: Uyarılma (Adaptasyon) çalışması sonucu elde edilen öz bildirim ölçeği.

Biçim: 5'li Likert derecelendirme formatı kullanılmaktadır. Bu format genellikle "Kesinlikle Katılmıyorum" (1) ile "Kesinlikle Katılıyorum" (5) arasında değişen cevap seçeneklerini içerir.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Sporcular, spor kulüplerine veya takımlarına aktif olarak katılan bireyler.

Yaş Grubu: Çalışmanın detayları belirtilmemiş olsa da, genellikle lise veya üniversite düzeyindeki sporcuları (ergenlik/genç yetişkinlik) kapsamaktadır.

Popülasyon Detayları: Orijinal uyarılma çalışması, Türkiye'deki çeşitli spor dallarından sporcuları kapsayan bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Uygulaması kolay, bireysel veya grup halinde uygulanabilen kağıt tabanlı veya dijital öz bildirim anketidir.

Anahtar Kelimeler

Sporcu psikolojisi, sosyal entegrasyon, faktör analizi, psikometrik özellikler, takım sporları, geçerlilik, güvenilirlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazışma Adresi: Sorumlu yazar Baki Yılmaz için e-posta adresi: bakiyilmaz14@hotmail.com

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, akademik bir dergide yayınlanan geçerlik ve güvenilirlik çalışması kapsamında 2006 yılında Türkçeye adapte edilmiştir. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçları için kullanılması genellikle sorumlu yazarın iznine tabi olabilir, ancak ticari kullanım ücretleri hakkında bilgi mevcut değildir. Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

sporda-sosyal-butunlesme-olcegi-ssbo-toad.pdf

Kaynakça

Yılmaz, B., Karlı, Ü. ve Yetim, A. A. (2006). Sporda Sosyal Bütünlük Ölçeği (SSBÖ) geçerlilik güvenilirlik çalışması. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi (Gazi BESBD)*, 11 (4), 3-10.

Makalenin Dergipark bağlantısı: dergipark.gov.tr

Sporda Sosyal Bütünlük Ölçeği (SSBÖ) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, orijinal kaynak metinde yer almadığı için burada listelenmemektedir. Maddeler için ilgili yayın olan Yılmaz, Karlı ve Yetim (2006) makalesine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM